

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

596 פ"ק פ"ק תולדות תש"ז י"ב א"ל י"ן 596
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482

הנושא: מדוע יעקב ועשו היו בבטן אחת?

סבורין שהוא מכח גבורתו, לפיכך המליכו אותו עליהם מלך, שנאמר 'על כן יאמר כנמרוד גבור ציד לפני ה'.' ע"כ.

ומוסיף רבינו עובדיה מברטנורא בספרו עמר נקא (כ"ז, ט"ו) בשם המדרש וז"ל: בגדי החמודות, אמרו במדרש, שהם כתנות עור שעשה הקב"ה לאדם הראשון, ועליהם מצוירות צורות כל חיות שבעולם. וְכַל זְמַן שֶׁהָיָה אָדָם נוֹגֵעַ בְּאַחַת מֵהַצּוּרוֹת, הָיְתָה הַחַיָּה הַהִיא בָּאָה לְפָנָיו וְעוֹשָׂה בָּהּ כֹּל חֲפָצּוֹ. והכתנות הללו היו עתה של נמרוד, וזהו שנאמר "גיבור ציד לפני ה'". ואמר עשו לנמרוד שישאיל לו את המלבושים ההם, והשאילם לו, ונגע בצורת האריה והביאו לפניו והטריף את נמרוד והרגו, ונשארו המלבושים בידו. ועשו היה מתיירא פן נשיו יקחו את הבגדים האלו וימיתוהו באותן הצורות שעל הבגדים ההם, ולכן הפקידם אצל אמו. ע"כ.

ומגלה לנו בספר שפתי כהן (כ"ה, כ"ז) באיזה יום היה זה שהרג עשו את נמרוד: כשהיו קטנים הלכו לבית הספר למדרש שם ועבר, וכשמת אברהם ביטלו הלימוד, כאומרם ז"ל (מועד קטן כב:) חכם שמת בתי מדרשות בטלין, ואותו היום יצא לשדה וראה את נמרוד לבוש לבושו של אדם הראשון, וחמדו והרגו, ולקח הלבוש והיו כל החיות והבהמות באות מאליהן, לפי שהיה בלוש ההוא כל צורות החיות, והיה צד אותם, ולכן כתיב: 'ויהי עשו' - ווי ליה, שהוא 'איש יודע ציד', לא עתה מחדש אלא כאילו הוא איש גדול שהוא למוד, והוא דומה לנמרוד שהיה צייד, וזהו ויהי עשו כמו איש יודע ציד שהוא נמרוד. ומאותו היום יצא לתרבות רעה. ע"כ.

ומבואר, כי נמרוד מת ביום פטירתו של אברהם אבינו. ויש לתת טעם לכך, כי 'זה לעומת זה עשה אלהים', ולכל יהודי שבא לעולם, יש לו מתנגד אשר תפקידו להפריע לו בעבודת ה' ונמרוד היה המתנגד של אברהם אבינו. ולכן כאשר נפטר אברהם אבינו, גמר נמרוד את תפקידו ומת.

כמו כן עשו הרשע היה מתנגד של יעקב אבינו, ולכן שניהם עזבו את העולם ביום אחד. מטעם זה שניהם נוצרו בבטן אחד, כדי שעשו יהיה מתנגד של יעקב אבינו מיד עם לידתו.

הריטב"א בפירושו להגדה של פסח על הפסוק "וְאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב", מבאר מדוע גלגלה ההשגחה שיעקב אבינו יהיה תאום של עשו הרשע, מדוע היה צורך ששניהם יצאו יחדיו?

ומבאר וז"ל: "ודע באמת, כי לכך יצא עשיו הרשע תאום עם יעקב הצדיק בבטן אחת, כדי שייבנו כל העולם כי צדקתו של יעקב הצדיק מעצמו באה לו, ולא במערכת מזל, ולא בטבע אב ואם, ולא מכח אחר, שהרי בבטן אחד נולדו הוא ועשיו, ועשיו יצא לתרבות רעה ויעקב הלך בדרך טובים."

והיינו, לבל נטעה לחשוב כי יעקב אבינו הגיע לכל מעלותיו מחמת שהיה לו אבא צדיק וסבא צדיק, או נולד במזל של צדקות. כי כל המעלות הללו היו קיימות גם אצל עשו אחיו, ובכל זאת יצא רשע. אלא כל מעלתו של יעקב היה אך ורק מחמת עמל ויגיעה רצון והשתוקקות להידיבק בו יתברך.

טעם נוסף מצינו בספר קהלת יצחק (כ"ה, כ"ב) בשם הדרשן מוה"ר יעקב נ"י מו"צ דוילנא) מדוע הוצרך עשו להיות בבטן אחת עם יעקב אבינו. ומבאר: יעקב אבינו היה קדוש מרחם, ומגודל קדושתו הרי שכל חטא קל שבקלים שאמו היתה עושה, כבר לא היתה ראויה להחזיק בבטנה קדוש כיעקב אבינו, והיתה מפילה אותו. ואדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. לכן כדי שלא יפסיד העולם את יעקב אבינו, לכן הצטרף אליו עשו הרשע, וממילא אם ח"ו נתחייבה רבקה מחמת איזה חטא להפיל את יעקב, עיכב עשו כנגדו, כי אדרבה בשביל שחטאה, בדין הוא שיצא עשו ממנה, ואם תפיל את יעקב בהכרח גם יפול עשו, משום שהיו תאומים.

ונראה לתת טעם שלישי בהקדם, מובא בפרקי דרבי אליעזר (פרק כ"ד) בענין "בגדי החמודות" של עשו, שמקורם הוא מאדם הראשון והגיעו לידי נמרוד: 'רבי יהודה אומר, הכתונת שעשה הקב"ה לאדם ולאשתו היו עם נח ובניו אל התיבה, וכשיצאו מן התיבה חם בן נח הוציאה עמו והנחילה לנמרוד, ובשעה שהיה לובש אותם כל בהמה וחיה שהיו רואין את הכתב ובאין ונופלים על פניהם לפניו, והיו בני אדם